

369

Octubre 2013 • revista mensual
Any 34è • PVP 3,00 €
edita Fundació Roca i Galès

cooperació

CATALANA

Escola cooperativa

Les nostres cooperatives: **Institució Montserrat Sccl**

Entrevista: **Guernica Facundo, LabCoop**

ISSN 1133-8415

9 771133 841150

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

ASSIGEM
SERVEIS EMPRESARIALS

Assessorament i gestió integral especialitzada en
COOPERATIVES, FUNDACIONS
i ENTITATS NO LUCRATIVES

- Comptabilitat, aplicació Pla Comptable, seccions, tancament, Comptes Anuals.
- Obligacions tributàries, Declaracions periòdiques, Impost Societats, Requeriments, Inspeccions, etc.
- Nòmines, Seguretat social, problemàtica laboral, sancions, acomiadaments, etc.
- Temes socials, Assemblees, seccions, constitució i canvis en òrgans d'administració, mediació en situacions conflictives, etc.
- Temes jurídics, contractes, adaptació estatuts, revisió de la gestió tributària, regularització Registres: Cooperatives, Propietat, etc.

PROTECCIÓ DE DADES, Document de Seguretat, inscripció Agència Protecció de Dades

ASSIGEM Serveis Empresarials, Scll
Girona, 38, 1r 2a - 08010 Barcelona
Tel. 932 652 285 - Fax 932 325 613

“un servei jurídic compromès i de qualitat”

 Col·lectiu Ronda
ASSESSORIA JURÍDICA LABORAL ECONÒMICA SOCIAL

Barcelona - Cerdanyola - Granollers
Mataró - Mollet del Vallès - Rubí
despatxos associats:
Girona - Lleida - Tarragona - Tortosa - Vilafranca del P.

www.cronda.coop
crondaweb@cronda.coop

Cooperativisme i economia social

- Assessorament integral a cooperatives, associacions, fundacions i altres entitats d'economia social
- Autoocupació i plans d'empresa
- Consultoria i auditoria
- Mediació en conflictes societaris

Drets de les persones i els col·lectius

- Dret civil, penal i administratiu
- Dret de família
- Separacions, divorcis
- Danys i perjudicis
- Accidents de circulació i de treball
- Arrendaments
- Dret fiscal
- Habitatge, urbanisme i medi ambient
- Estrangeria
- Violència de gènere

Defensa dels treballadors/es

- Assessorament laboral i Seguretat Social
- Acomiadaments
- Reclamacions
- Dret sindical
- Regulació d'ocupació
- Negociació col·lectiva
- Pensions
- Accidents i prevenció de riscos laborals
- Malalties professionals
- Plans de pensions

SUMARI

4 / TORNAVEU

Josep Edo Puertas, economista

5 / EDITORIAL

Escola cooperativa

6 / EL NOSTRE MÓN

Agnès Giner

9 / COOPERATIVES CATALUNYA

Reflexions per a l'any 2014

Confederació de Cooperatives de Catalunya

10 / LES NOSTRES COOPERATIVES

Institució Montserrat, SCCL, escola catalana pel desenvolupament personal i col·lectiu

Pep Valenzuela

Al barri de Sants, vuitanta-cinc anys d'escola catalana en continguts i llengua, pluralista en ideologia religiosa i política; en contacte viu amb el seu entorn. Una aposta que ha posat sobradament a prova el nivell de confiança i compromís del conjunt de les persones membres de la cooperativa entre elles mateixes i en relació al projecte.

13 / ENTREVISTA

Guernica Facundo, promotora i coordinadora de LabCoop, empenedoria social cooperativa

Montse Pallarès

L'entrevistada és una de les promotores de LabCoop, una iniciativa cooperativa, sense ànim de lucre, formada per Ecos Grup Cooperatiu, Arç Cooperativa, Complementum, Etc's, Hobest i l'Apòstrof, en la que també participa molt activament la cooperativa Calidoscoop.

16 / ECONOMIA SOLIDÀRIA

Com és el cor de les empreses?

Alba Gómez

La posada en marxa de la campanya "Ensenya el cor" per part de la Xarxa d'Economia Solidària (XES) servirà perquè desenes d'organitzacions que practiquen els valors de l'economia solidària mostrin la seva manera de treballar compromesa i responsable.

El cor de les
organitzacions socials**18 / COOPERATIVISME**

Un somni cooperatiu per a la nova Catalunya

Jordi García

21 / RESSENYA

Economia solidària per a una Catalunya lliure

Montse Pallarès

23 / OPINIÓ

L'esport: en contra i a favor

Esteve Puigferrat

25 / PENSEM-HI

Quan les coses es foten malament

Santos Hernández

26 / BIBLIOTECA

Donació

Retalls

Elisenda Dunyó

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

CRÈDITS

Editora Fundació Roca i Galès Redacció i Administració Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - Fax 93 487 32 83 - cc@rocagales.cat - www.rocagales.cat

Coordinació Agnès Giner. Consell de Redacció Margarida Colomer, Miquel Corna, Enric Dalmau, Núria Esteve, Raimon Gassiot, Agnès Giner, Joan Josep González, Ma. Lluïsa Navarro, Jordi París, Joseba Polanco, Esteve Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília. Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits. Foto portada: Institució Montserrat Sccl (CC-BY-SA) Pep Valenzuela. Disseny, maquetació i impressió El Tinter, SAL (empresa certificada EMAS) Dipòsit legal B-22.283/80 I.S.S.N. 1133-8415. Aquesta revista ha estat impresa sobre paper certificat FSC® i amb tintes provinents d'olis vegetals

Un parell de preguntes (que en són tres) a Josep Edo Puertas, (Barcelona, 1944), economista

1

Què et sembla atractiu del cooperativisme?

El cooperativisme que m'agrada és el que crea comunitat, estructura social, no només transaccions econòmiques. El que enforteix els lligams comunitaris i no cerca només èxit econòmic. Penso en el cooperativisme hereu de l'associacionisme obrer: on els socis es coneixen, fan activitats junts i actuen socialment i participativament com col·lectiu en la comunitat on viuen.

2

Què no et convenç del cooperativisme?

No m'agrada el cooperativisme que se centra només en l'objectiu de l'èxit econòmic i mimetitza els mateixos defectes i tics que les empreses mercantils. I sobre, tot dol veure l'aplicació de polítiques comercials que perjudiquen les estructures del comerç de proximitat.

3

Opines que cooperativisme és una utopia i perquè?

Sí, considero que el cooperativisme ha d'esser una utopia, i això és el seu punt fort, o hauria de ser-ho. No hi ha res més engrescador i humà que desitjar assolir allò que sembla impossible. Llegir els "Caminos de Utopia" de Buber abans és un bon primer pas per entendre-ho.

Escola cooperativa

Amb la represa del curs escolar —i, d'algun manera, també vital—, hem visitat la Institució Montserrat, una **escola cooperativa** i catalana de referència. Tot picant l'ullet a les Illes, li dediquem la portada i el reportatge de “Les nostres cooperatives”.

Així mateix, hem conversat amb la promotora i coordinadora del laboratori cooperatiu Lab-Coop, la iniciativa cooperativa sense afany de lucre que acull i impulsa iniciatives d'emprenedoria social cooperativa. I no només creant

escola cooperativa, sinó també creant realitat cooperativa.

Presentem, també, la campanya “Ensenya el cor”, de la Xarxa d'Economia Solidària (XES), que pretén promoure el balanç social de les empreses de l'economia social i solidària. Noves eines per a una **escola cooperativa** contínua. I, finalment, arran de la creació de la Sectorial d'Economia Social dins l'ANC, incloem una reflexió sobre quina nova Catalunya sobirana val la pena construir des de la **realitat cooperativa**. ■

LA COBERTA/ Escola Institució Montserrat al Sants barceloní, vint-i-cinc anys de realitat cooperativa.

Foto: Institució Montserrat, SCCL (CC-BY-SA). Pep Valenzuela.

Bicibarris 2013

Dues cooperatives de Barcelona col·laboren per posar en marxa el Bicibarris, les rutes en bici per descobrir la realitat, i la història, de la ciutat.

Novament, la tardor barcelonina ens porta el Bicibarris, un seguit de rutes per conèixer Barcelona a cop de pedal. Organitzat per la cooperativa Biciclot en col·laboració amb la cooperativa La Ciutat Invisible, el Bicibarris constitueix una oportunitat per aprendre i gaudir col·lectivament d'itineraris amb bicicleta, aproximant-nos d'una forma tranquil·la, ecològica i saludable a la realitat de diferents barris de la ciutat. Enguany volen recordar i homenatjar a Josep Maria Huertas Claveria (1939-2007), una de les figures que més van contribuir a posar al mapa i al descobriment de barriades, -moltes vegades amagades- de la ciutat. El calendari de sortides és: Les Corts, 6 octubre; Eixample, 20 octubre; Sant Andreu, 27 octubre; Ciutat Vella, 10 novembre; i, Sant Martí, 24 novembre. La sortida a 2/4 d'onze i l'arribada a les dues de la tarda.

Cada itinerari compta amb monitors i mecànic en ruta especialitzats de Biciclot sccl, servei de lloguer de bici en el punt de sortida amb reserva prèvia, i, guies especialitzats de la cooperativa La Ciutat Invisible.

Les inscripcions són gratuïtes però cal formalitzar-les fins a dos dies abans de la ruta.

Info i inscripció: www.biciclot.net/catala/bicibarris
www.laciutatinvisible.coop. ■

Llum verda a la tramitació de la Llei de Cooperatives

El ple del Consell Superior de la Cooperació, presidit pel conseller d'Empresa i Ocupació, Felip Puig, reunit el dia 7 d'octubre va donar llum verda a la tramitació de la reforma de la Llei de Cooperatives. El Govern de la Generalitat va aprovar el passat dia 17 de setembre la memòria d'aquesta llei que pretén regular, protegir i fomentar el moviment cooperatiu i és competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya.

El Consell Superior de la Cooperació és un òrgan consultiu, de participació i mediació de l'Administració de la Generalitat en tot l'àmbit de les competències que li pertocquen sobre cooperatives. Té com a finalitat fomentar la participació de les cooperatives en l'activitat econòmica i social de Catalunya.

Presidit pel conseller d'Empresa i Ocupació, aquest òrgan està integrat per onze representants de l'Administració de la Generalitat, tretze membres en representació de les diverses branques de federacions de cooperatives; i cinc persones de competència i vàlua reconegudes en el camp de la cooperació, nomenades pel Parlament.

Els punts clau d'aquesta reforma parcial de la Llei de Cooperatives, identificats conjuntament amb representants del sector, són: Fomentar la creació de noves cooperatives i la consolidació de les ja existents; Reforçar les vies de finançament de les cooperatives tant a nivell intern com extern; Millorar la gestió empresarial de les cooperatives; i, Assolir un major dimensionament del món cooperatiu. Durant la sessió plenària del Consell també es va donar a conèixer el programa AraCoop 2013-2016, que té per objectiu crear 1.000 cooperatives en aquest període, i un pla estratègic pel sector. ■

Més medalles pels vins de Falset Marçà

L'International Wine Challenge (IWC) ha guardonat un any més la qualitat dels vins de la Cooperativa Falset Marçà en la seva edició número 31.

El celler ha obtingut 4 medalles, dues de plata i una d'or. Un reconeixement molt important que arriba tot just després de la celebració del centenari del projecte cooperatiu i que distingeix novament la qualitat dels vins de Falset Marçà. L'any passat, la Cooperativa ja va ser guardonada amb una medalla a l'IWC i enguany han estat 4, el que confirma el reconeixement a una línia molt particular d'elaboració dels vins del celler de la DO Montsant.

- Els vins guardonats a l'AWC 2013 han estat:
- Ètim Blanc 2012 – Medalla de plata
- Ètim Old Vine Grenache 2008 – Medalla de plata
- Ètim Verema Tardana Negre 2010 – Medalla de plata
- Ètim Verema Tardana Blanc 2011 – Medalla d'or

Els resultats es faran oficials el proper 3 de novembre en una gala que tindrà lloc a Viena i es podran consultar a través del web www.awc-vienna.at/en.

L'IWC és un dels concursos més prestigiosos i consolidats del món, motiu pel qual la Cooperativa celebra i valora molt positivament el reconeixement dels seus vins a nivell internacional, concretament els 4 de la marca Ètim, la que té més projecció a l'exterior. ■

Abacus obre un nou establiment a Vic

Abacus cooperativa va obrir el 26 de setembre un nou establiment a Vic, situat al carrer Portal de la Rambla, número 8, en ple eix comercial de la població, alhora que mantindrà oberta l'actual botiga de "La Palmarola", al carrer Sagrada Família 16.

Amb una inversió de 400.000 euros, el nou establiment ocupa un total de 12 persones. El local disposa de dues plantes, una a peu de carrer i una soterrània, amb una superfície total de venda superior als 800 m². A més, compta amb ascensor i una sortida directa al pàrquing a la planta soterrània.

Pel que fa a la línia de productes, l'Abacus del Portal de la Rambla posarà a disposició dels clients les seccions de joguines, puericultura, papereria escolar, manualitats, llibreria infantil i llibreria d'adults. A més, a la planta soterrània, es trobarà la tecnologia, la papereria d'oficina, el llibre de text i la secció de llibres d'idiomes –per primera vegada com a secció diferenciada, amb l'objectiu de reforçar aquest producte atesa la demanda actual en l'aprenentatge d'idiomes.

D'altra banda, l'actual botiga de "La Palmarola" –al carrer Sagrada Família 16, al davant de la Universitat de Vic– continuarà oberta al públic, tot i que més enfocada a l'àmbit universitari tenint en compte la seva ubicació. A més, seguirà oferint una part dedicada a la llibreria de no ficció, la papereria i els productes de lleure, així com les novetats de literatura de ficció infantil.

El director general d'Abacus cooperativa, Miquel Àngel Oliva, va explicar que l'objectiu de la cooperativa és integrar-se en els eixos comercials de les poblacions i barris on s'ubiquen, aprofitant zones dinàmiques on poder aportar la seva oferta en serveis educatius, d'oci i culturals. ■

La II Fira d'Economia Solidària a punt

Els dies 26 i 27 d'octubre de 2013, al recinte Fabra i Coats (c. Sant Adrià, 20) de Barcelona se celebrarà la II Fira d'Economia Solidària de Catalunya (FESC). En la primera edició, la Fira va superar els 7.000 assistents i va demostrar, a través de la participació de 114 entitats i més de 60 xerrades, taules rodones, tallers i concerts, que es poden resoldre la major part de les necessitats de la vida dins l'economia solidària. Enguany l'objectiu és que la quotidianitat del consum es mantingui present a l'economia solidària.

L'economia social i solidària és tota aquella activitat econòmica que es du a terme sota criteris democràtics, participatius, respectuosos amb el medi ambient i socialment responsables. Una economia al servei de les persones, basada en la cooperació i el bé comú i regida per principis de transparència i bon govern.

Les activitats de la FESC 2013 són: Fira d'entitats d'Economia Social i Solidària; Tallers, exposicions i audiovisuals; Experiències alternatives de treball, consum i estalvi; Taules rodones; Concerts; i, Activitats lúdiques i educatives per a infants.

Més info: www.firaesc.org. ■

Jornada Cooperatives per emprendre

La iniciativa de la jornada *Cooperatives per emprendre* està organitzada per la Universitat de Barcelona – Xarxa d'Emprenedoria Universitària, i promoguda i patrocinada per la Fundació Roca i Galès. Tindrà lloc el dimarts 5 de novembre al matí, de nou a dues de la tarda, a la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona (Av. Diagonal 690-696-BCN).

El programa ha estat encarregat a la cooperativa Calidoscoop, Agència per a la dinamització de l'economia social, l'emprenedoria i el cooperativisme, i incorpora temàtiques innovadores que aborden solucions a reptes socials actuals. Es tracta d'aportar respostes i exemples concrets d'iniciatives innovadores en matèria d'economia social i cooperativa al públic assistent. Per completar l'exposició dels experts convidats es promourà la participació i generació de debat per part dels assistents.

La jornada inclou les ponències:

- **Present i futur del moviment cooperatiu**, per Pere Ribas, soci fundador de Calidoscoop, SCCL
- **Social Innovation for Communities: solucions innovadores amb impacte social demostrat**, per Jordi Juanós, UpSocial
- **Gestió democràtica i civisme a l'esport**, per Rosend Sanglas, periodista i la taula-col·loqui amb empreses cooperatives:
- **Experiències i recursos per l'emprenedoria**, amb: **Som Energia** (Marc Roselló, responsable de socis i de projectes) i **Les Cooperatives d'Activitats Emprenedores a Catalunya. El model de Calidoscoop** (Ana Álvarez, socia fundadora de Calidoscoop Scl)

La cloenda serà a càrrec del Rector de la Universitat de Barcelona, el Director General d'Economia Social i Cooperativa i Treball Autònom i el President de la Fundació Roca i Galès.

Més informació i inscripcions: xarxaempren@ub.edu

www.rocagales.cat. ■

Reflexions per a l'any 2014

Confederació de Cooperatives de Catalunya

A Catalunya, del gener a l'agost del 2012 es van crear noranta-dues empreses cooperatives, exactament el mateix nombre que enguany durant el mateix període. Atesa la situació actual, el fet de mantenir les xifres és un bon símptoma; tanmateix, és tan important la creació de cooperatives com el manteniment i la consolidació de les existents.

Per això, un dels aspectes fonamentals és incorporar, en la gestió de les cooperatives, eines de planificació i control que permetin ordenar els objectius empresarials i alinear-los amb l'equip humà per garantir-ne l'assoliment; d'aquesta manera, la planificació es converteix en un element clau per a la supervivència de l'empresa en qüestió. Alhora, la planificació anual permet elaborar una diagnosi precisa de les diferents variables en què la cooperativa es juga el futur: les persones, el mercat, les compres i el procés productiu, així com la incidència que totes plegades tindran en els resultats i en l'evolució financera de l'empresa. El mes d'octubre és idoni per a començar aquesta planificació; d'una banda, perquè disposem d'informació sobre l'evolució de l'any en curs i sabem amb força precisió quin serà el grau de desenvolupament de les diferents variables empresarials, i de l'altra, perquè coneixem o hauríem de començar a conèixer les perspectives dels nostres clients i les previsions macroeconòmiques que tenen influència en la nostra activitat.

Pel que fa a les dades macroeconòmiques previstes per al 2014, podem dir que mantenen el caràcter depriment que han ofert durant els anys passats, excepte

ARXIU

les relatives al mercat exterior. A escala mundial, les perspectives de creixement són del 3,8%; a Europa, de l'1,2%, i a les economies emergents, del 5,4%. A escala d'Estat espanyol i de Catalunya, el panorama continua sent dur: després d'una caiguda continuada del PIB, es preveu un creixement molt lleu: del 0,5%, motivat per l'activitat exportadora, ja que per a la resta d'indicadors es preveu una caiguda del 0,6% de la demanda interna, a causa de la disminució del consum de les administracions públiques (-2,9%) i que s'accentuarà als diversos territoris com a conseqüència del procés de recentralització que va desenvolupant l'actual Govern de l'Estat. Alhora, es preveu una taxa d'atur del 26,7%. Encara que la taxa d'ocupació a Espanya sigui del 55,4 %, i la mitjana europea del 63,7%, amb més de vuit punts de diferència, cal sumar-hi l'efecte de la disminució dels costos laborals que s'ha produït durant el 2012 i el 2013, i considerar, a més, que, quan s'ha produït creixement, aquest sempre ha estat inferior a la inflació. Tot això indueix a pensar que l'economia submergida se situarà

en uns percentatges extraordinaris i, com a factor de competència, tindrà una gran incidència en les vendes de les empreses, en la recaptació de l'administració i en les condicions de vida d'un gran nombre de persones que assumeixen uns riscos extraordinaris. Totes aquestes dades ens indiquen que el context en què ens desenvoluparem durant el 2014 serà molt agressiu, i per aquest motiu insistim, una vegada més des d'aquestes pàgines, que les empreses cooperatives han de considerar el mercat mundial de manera natural.

Som conscients que l'exportació és una línia de treball que potser no és assolible per a totes les empreses, però estem segurs que poden exportar moltes més cooperatives de les que actualment ho fan; és per això que considerem necessari que en la planificació anual s'incorporin progressivament aspectes en aquest àmbit. El fet de treballar eixos sobre l'exportació pot ser un motor per a la innovació que, consegüentment, pot constituir un puntal fonamental per a la gestió participativa i per a la democràcia dins la cooperativa. ■

Institució Montserrat, SCCL, escola catalana pel desenvolupament personal i col·lectiu

Pep Valenzuela
Ex-Libris, Sccl

Al barri de Sants, vuitanta-cinc anys d'escola catalana en continguts i llengua, pluralista en ideologia religiosa i política; en contacte viu amb el seu entorn. Una aposta que ha posat sobradament a prova el nivell de confiança i compromís del conjunt de les persones membres de la cooperativa entre elles mateixes i en relació amb el projecte.

Quasi a tocar de les cotxeres de Sants, al carrer Cros, hi ha la Institució Montserrat, SCCL, una escola fundada el 1928 en un espai verd, amb moltes flors, en una masia enmig de Sants, pel senyor Ramon Navarro amb la il·lusió d'educar tots els infants amb mètodes d'ensenyament i materials d'aula moderns i revolucionaris per a l'època. Va ser de les primeres escoles de l'Estat espanyol a introduir el mètode Montessori.*

Ni la Guerra Civil ni la posterior dictadura, que trastocaren molts plans dels joves de l'època —molts dels quals no van tornar—, no van fer recular el projecte, que, malgrat tots els obstacles, es va mantenir i va aconseguir driblar altres agressions, com ara la de l'especulació immobiliària. I l'any 1970 l'escola començà a aplicar la metodologia Freinet.**

Vuitanta-cinc anys fins avui, per tant, d'una avançada experiència pedagògica i d'educació, amb voluntat des de l'inici de mantenir un nivell alt pel que fa a la qualitat d'aquesta educació i a la innovació. A partir de l'any 1986, es produí una conjuntura especial en la qual coincidiren diversos aspectes que van obligar a repensar el futur de la Institució Montserrat (IM). Primer de tot, l'aprovació per part del Govern espanyol d'una gran reforma

Institució Montserrat
te la seu a Sants.

educativa que imposava tota una sèrie de canvis en el model. D'altra banda, una equació ben difícil entre els interessos dels propietaris dels terrenys, els dels propietaris de l'escola, que ja eren grans i sense gaire empena per a continuar, i els dels professors i els pares dels alumnes. Calia posar-se al dia o tancar l'antiga masia. Finalment, els mestres i els pares arribaren a un acord per fer-se càrrec del negoci creant una cooperativa mixta.

“Vam encarar el futur comprant la titularitat del centre, afrontant els reptes de la reforma educativa, en aquell moment la LOGSE, i de la modernització de les instal·lacions de l'escola, que eren clarament insuficients. Els treballadors de la Institució Montserrat i l'AMPA ens convertírem en una cooperativa i vam donar el darrer adéu a un prohom de l'escola, l'Albert Pérez i Rey,

que per la seva actitud dialogant, pel seu suport constant i pel fet de voler mantenir l'esperit del seu oncle, va permetre la millor solució per a la Institució”, explica en Josep Maria López Fumat, actual coordinador general.

L'any 1990 es va fer efectiva la compra dels terrenys i “el somni va començar a fer-se realitat”. El 1991, la cooperativa va canviar de model i va esdevenir cooperativa de treball associat. L'AMPA va decidir cedir la seva part de propietat (el 49%), ja que això no canviava les coses quant al projecte pedagògic i que, d'altra banda, el fet de ser membres de la cooperativa mixta els suposava algunes càrregues innecessàries des del punt de vista de fiscalitat. Així mateix, quan els fills respectius acabaven els cicles a la IM, la seva relació amb el projecte, fins i

“La cooperativa és la millor fórmula per a l’ensenyament, ja que dóna llibertat, no es limita a donar coneixements i, et permet més implicació i compromís professional i com a persona”.

Josep M. López
Fumat actualment
és el coordinador
general d’Institució
Montserrat.

tot per a la gent més interessada a mantenir-hi vincles, perdia força i altres prioritats els ocupaven el temps i els demanar esmerçar-hi les energies.

Projecte consolidat

En començar el període de cooperativa, els socis eren quinze professors i catorze pares. Hi havia una sola línia. La situació actual ha millorat i és prou bona i tranquil·litzadora. La Institució és un punt de referència important al barri, amb un nombre de 710 alumnes, distribuïts en els nivells de parvulari, primària i secundària, amb dues línies per nivell. I hi ha una renovació anual d’una cinquantena de places.

Entre el professorat i el personal d’administració i serveis, hi treballen cinquanta-una persones, quaranta-vuit de les quals són sòcies de la cooperativa, i les tres restants, assalariades. Actualment, per a entrar a la cooperativa, cal posar-hi 18.000 euros, 7.000 dels quals com a capital social i els altres 11.000 com a aportació, “amb totes les facilitats del món i amb la consciència clara del que fem aquí”, matisa en Josep Maria. Per al servei de menjador, així com per als de sortides i colònies, es contracta una empresa, en aquest cas, la cooperativa Set i Tria.

Pel que fa al finançament, el coordinador general comenta molt tran-

quil: “Ara no tenim cap problema, tenim molt patrimoni i facturem molt.” Altra cosa va ser quan s’havia de decidir en aquell moment clau que hem assenyalat. “La fita més important era engegar el projecte que ens permetés adaptar-nos a la legislació, tot mantenint l’esperit del projecte fundacional.” Concretament, això volia dir, com a primer pas, crear les infraestructures i, per a això, fer una inversió molt important.

Era l’any 1992, es tractava de fer front a obres ja iniciades i finalitzar-ne el conjunt. Amb l’ajut inestimable d’en Manel Arroyo, llavors president de la Federació de Cooperatives, la Caixa Laietana va acceptar fer-ne el finançament: per entendre’ns, els primers 100 milions de l’antiga pesseta, que ara no pocs enyoren. Va ser necessari, de la part de la cooperativa, acordar la part de responsabilitat de cada membre, perquè hi havia gent amb situacions ben diverses: des dels qui prop dels cinquanta anys tenien una vida feta i un patrimoni més o menys consolidat, fins als qui amb vint anys no tenien res. Finalment, es van fer grups de cinc persones, cadascun dels quals va assumir l’aportació de vint-i-cinc milions: cinc cada persona.

La dimensió de l’aventura era, però, bastant més gran encara. El pagament total de les obres ascendia a la quantitat de 500 milions. Per sort,

la realització d’un pàrquing sota l’escola, que va necessitar l’aprovació d’un pla del Districte especial per a la zona, va ser suficient per a salvar l’expedient. Al començament la situació era prou acceptable, ja que de les 210 places d’estacionament, n’hi havien 95 de compromeses, però després, amb la depressió i la crisi postolímpica, aquestes es reduïren a 42. “Al principi va costar molt i vam passar molta angoixa, però ens en vam sortir finalment”, recorda en Josep Maria, conegut com a “Txussa”.

Tot plegat, una aposta que va posar sobradament a prova el nivell de confiança i compromís del conjunt dels membres entre ells i en relació amb el projecte. A tot això, no hi van faltar debats de tota mena, més o menys ideològics segons el moment. De totes maneres, les discussions eren normals i hi havia un ambient de prou estabilitat interna. “La veritat”, considera, “és que el grup de fundadors han mantingut un ascendent i que la gent en general han confiat prou en el projecte i les decisions. És clar que també les coses han sortit molt bé i això ens ha ajudat a refermar-nos i continuar confiant.” Tot i que recorda alguns moments de crisi, com ara quan estava tot a punt per a començar les obres i van saber de sobte que, per burocràcies diverses s’havien d’avançar 30 milions més de pessetes que no hi eren. Aquí,

sis persones (cinc mestres i un pare) van assumir el compromís de garantir la quantitat, mentre la resta es va comprometre a ajudar a recuperar els diners.

Cal dir que les decisions en el terreny econòmic les pren el Consell Econòmic, consensuant sempre amb una comissió de seguiment econòmic de l'AMPA, que va ser creada justament en el moment en què aquesta entitat va cedir la part de propietat, un aspecte que va quedar recollit als estatuts; de manera que no es poden augmentar les quotes més enllà de l'IPC i no es pot vendre patrimoni ni fer inversions que suposin derrames sense consensuar-ho amb l'AMPA. D'altra banda, el Consell Escolar només tracta les qüestions pedagògiques.

Compromís social

L'escola, aprofundint l'ideari del projecte original, afirma en Txussa, "és catalana en continguts i llengua, pluralista en ideologia religiosa i política, i està en contacte viu amb el seu entorn". "Som una escola pública, privada cooperativa, concertada amb l'Estat", afegeix, "i sempre hem estat activament dintre del moviment cooperativista [en Txussa és, de fet, president de la Federació de Cooperatives d'Ensenyament de Catalunya]: fent activitats, escola d'estiu per a cooperatives, cursets i formació, i intercanvi amb altres cooperatives."

Des de la Federació es desenvolupa un gran projecte de cooperatives d'alumnes, on s'aprenen altres valors, altres maneres de treballar, d'organitzar-se en el món del treball. En són més de cent, aquestes cooperatives, escampades per tot Catalunya: de serveis, de teatre, de menjadors... i se'ls paga un salari, uns diners que generalment són utilitzats per al viatge final de curs. D'altra banda, la cooperativa fa vida activa al barri, participa en el Secretariat d'Entitats del centre cívic de les Cotxeres de Sants, en l'organització de festes, i també en la Via Catalana. Tenen un acord amb el centre cívic per a fer servir els espais i organitzar cursos en comú per al barri, com ara d'anglès o de tai-txi; així com activitats extraescolars amb gent del barri.

Pel que fa al currículum, afirma, l'escola compleix amb els continguts definits per la llei, però "l'armonio sempre amb el nostre ideari i manera de pensar, ja que fomentem l'activitat dels alumnes perquè sàpiguin enfrontar-se amb les dificultats. Fem una actualització

permanent de tots els coneixements i un aprenentatge de la convivència dins d'un marc de respecte als valors humans, tot potenciant el treball en equip, participatiu i amb la col·laboració dels pares per tirar endavant una educació conjunta i coherent".

De fet, subratlla en Txussa, "la cooperativa és la millor fórmula per a l'ensenyament, ja que dona llibertat, no es limita a donar coneixements i, com que la cosa és teva, et permet més implicació i compromís professional i com a persona". Malgrat tot, assenyala, "això és un aprenentatge permanent: s'ha de treballar sempre; ho veiem en alguns problemes del relleu generacional", afirma. Almenys, aquesta és la impressió que tenen alguns dels qui han lluitat per construir des de l'inici una experiència de treball col·lectiu i ara veuen com, de vegades, alguns joves arriben considerant això només com un treball més, i no els sembla importar gaire el fet que sigui una cooperativa o no.

www.institució-montserrat.cat ■

* La doctora Maria Montessori imaginà i posà en pràctica a la Itàlia de finals del segle XIX aquest mètode i filosofia de l'educació, a partir de les seves experiències amb nens en risc social. Partia de les idees del respecte als nens i de la gran capacitat d'aquests per a aprendre, i va crear condicions perquè poguessin utilitzar la llibertat des dels primers anys de creixement.

** Célestin Freinet ideà una pedagogia rigorosa basada en tècniques innovadores: pla de treball, producció de textos lliures, impressió, individualització de la feina, enquestes i conferències, tallers d'expressió-creació, correspondència entre escoles, educació corporal, reunions cooperatives, etc.

Entrevista a Guernica Facundo, promotora i coordinadora de LabCoop, empenedoria social cooperativa

"Per a nosaltres, la definició d'empenedoria social sempre va acompanyada del segon cognom, que és *cooperativa*"

Montse Pallarès
Ex-Libris, Sccl

Guernica Facundo, a través de Complementum, és una de les promotores del laboratori cooperatiu LabCoop. Aquest laboratori és una iniciativa cooperativa, sense ànim de lucre, formada per Ecos Grup Cooperatiu, Arç Cooperativa, Complementum, Etc's, Hobest i L'Apòstrof, en la qual també participa molt activament la cooperativa Calidoscoop.

La cooperativa LabCoop és una de les moltes iniciatives que s'estan duent a terme des d'Ecos Grup Cooperatiu i constitueix el primer projecte col·lectiu nascut al si del grup. El laboratori cooperatiu, ubicat a la seu del Grup Ecos, és un espai que acull i impulsa iniciatives d'empenedoria social cooperativa. Té com a objectius posar en pràctica models econòmics i socials sostenibles i que cooperativitzin l'activitat empresarial i donar visibilitat i empenta a projectes que pretenen transformar la realitat social, econòmica, política, cultural i mediambiental.

La Guernica és la coordinadora de LabCoop. Va començar la seva trajectòria professional en el camp de l'empenedoria després d'estudiar Gestió i Administració Pública a la UPF, quan va fer les pràctiques d'un postgrau sobre desenvolupament local que la van dur durant sis mesos a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès. Des d'aleshores i fins avui sempre ha treballat en el camp de l'empenedoria.

Com va ser l'experiència d'aquells primers anys?

Quan vaig treballar a l'Administració Local —vaig ser en un parell d'ajuntaments—, la meua feina consistia a fer de tècnica i donava suport a la gent empenedora, al teixit empresarial, a la dinamització econòmica del territori, etc. Quan, més tard, vaig treballar a la Diputació de Barcelona, també feia aquesta mena de feina, però més indirectament, i a través dels tècnics i les tècniques que operaven sobre el territori. Sempre he estat vinculada a aquesta part del desenvolupament local. I, paral·lelament, sempre

he col·laborat amb associacions, ONGs, empreses d'inserció, de cooperació internacional, fundacions, etc. Després d'aquests contractes amb l'administració (i d'haver treballat un parell d'anys en una ONG de cooperació al desenvolupament local), va arribar un moment en què vaig decidir establir-me pel meu compte: fer-me autònoma. El meu *target* natural eren les entitats del tercer sector i les administracions públiques. Bàsicament, hi vaig treballar com a col·laboradora externa, aportant metodologies de treball, però també he fet moltes formacions i

he treballat duent a terme tant la part de seguiment de determinats projectes com la part de la cerca de recursos.

L'activitat i la feina van anar augmentant fins que va arribar un moment en què vam muntar una empresa, Complementum, que en aquell moment va ser una societat limitada. I encara hi estic. De seguida vam ampliar l'equip i vam passar a ser-ne quatre. Tot i que Complementum no va néixer com a cooperativa, teníem una manera de funcionar molt horitzontal. Ens va anar força bé durant un parell d'anys, però l'activitat va anar baixant, baixant, i al final ni ens vam poder constituir com a cooperativa ni vam poder créixer més. Em vaig quedar sola un altre cop. Però, en tot aquest procés, prèviament hi havia hagut el trasllat al carrer Tamarit, a l'anterior seu d'Arç, que ens va acollir i donar suport; és a partir d'aquell moment que vam començar a vincular-nos a la Xarxa d'Economia Solidària (XES).

En el meu cas, em vaig implicar en el camp de l'economia solidària i vaig començar a conèixer tot el camp de l'emprenedoria social (on ja havia fet alguna incursió, però no des de l'òptica de l'economia solidària); i va començar a arribar feina també d'aquest camp, del de l'emprenedoria social. I ens vam implicar en la formació del Grup Ecos. Tot i això, estava una mica desapareguda, perquè estava en aquest procés de desconnexió, de nova etapa, i tot era molt dur. Ens hi vam implicar en la mesura que vam poder. I, a partir de formar part del grup, d'estar a la XES (perquè vaig participar en el Congrés Fundacional de RIPESS que va tenir lloc a Barcelona), em vaig implicar en la comissió internacional i també en la de balanç social. Va ser com descobrir un altre món.

Al carrer Tamarit teníem un projecte que en deïem "l'Olla"; era un experiment en el qual acollíem persones emprenedores amb vocació de transformació social i que no tenien recursos per a trobar espais on reunir-se, i per això els oferíem l'espai i els recursos de Tamarit, i allà podien trobar-se. Vam començar a

donar-hi voltes dins d'ECOS, i així va sorgir el grup de treball que més tard es va convertir en laboratori cooperatiu.

Un dels objectius de LabCoop és promoure l'emprenedoria social. Com la defineixes, aquesta?

No és una definició senzilla, ja que no és neutra, políticament i econòmicament parlant. A hores d'ara, en el nostre entorn hi han quatre corrents que parlen d'emprenedoria social. Un d'aquests corrents, que és amb el qual ens identifiquem nosaltres, és el de l'economia solidària. El corrent de l'economia solidària prové de Llatinoamèrica. Nosaltres, en els cursos que fem, quan parlem d'emprenedoria social sempre posem de manifest la nostra declaració d'intencions. Sabem que quan es parla d'economia social no es fa des d'una posició de neutralitat, i nosaltres posem per davant la nostra posició. Avui dia, més o menys, la gent la pots classificar en un lloc o altre, i nosaltres diem: "El nostre barret és aquest."

A més del corrent de l'economia solidària, trobem tres corrents més. Hi ha un segon corrent, més europeu, que és el d'economia social i tercer sector. I també hi ha dos corrents molt anglosaxons, que són el de la innovació social, per una banda, que seria l'altra cara de la moneda del de l'economia solidària, perquè està molt pendent de la figura de l'em-

prenedor social, de la persona, que és just el contrari del pes de la col·lectivitat, de la comunitat, en el qual l'economia solidària posa l'èmfasi. I després n'hi ha un altre, que és la del social management, que, de manera molt resumida, diu que l'emprenedoria social el que ha de fer és veure com funcionen les empreses i actuar seguint-ne l'exemple.

Per a nosaltres, des del laboratori cooperatiu, la definició d'emprenedoria social sempre va acompanyada del segon cognom, que és cooperativa. És a dir, "emprenedoria social cooperativa". Per tant, entenem l'emprenedoria no només com a projecte empresarial, sinó també com a projecte amb activitat econòmica, però sense que hagi de ser forçosament una empresa. Per exemple, un grup de consum pot ser emprenedoria i, al capdavant, potser sí que té una activitat econòmica, però no pas vocació d'empresa. També iniciatives com ara els bancs del temps o determinades mobilitzacions o plataformes ciutadanes són emprenedoria quant a actitud, però no tenen per què tenir un projecte econòmic al darrere. L'emprenedoria social és tot un conjunt d'actituds que es basen en un projecte, majoritàriament econòmic i empresarial, però no necessàriament. Pel que fa al cognom social, el trobem en els projectes en què hi ha una vocació de transformació social, d'alteritat econòmica, de construcció

El laboratori cooperatiu és un imant per a gent que després s'acaba instal·lat aquí.

de noves formes de fer, sigui amb relació al consum, a les finances, o en qualsevol dels molts dels principis en què es basa l'economia solidària. I l'emprenedoria es pot donar en el camp social estrictament, però també en el cultural, en l'econòmic, en l'ambiental, en el polític, etc. A alguns dels corrents dels quals parlàvem abans els costa molt acollir com a economia social, per exemple, iniciatives del món cultural. O iniciatives més de caire polític, o mobilitzacions. En aquests casos l'economia solidària és més flexible. I incidim en el segon cognom, *cooperatiu*, perquè està clar que fem promoció del model cooperatiu, però no només de la creació de cooperatives com a figura jurídica, sinó el cooperativisme entès com a manera de fer, com a manera d'auto-organitzar-se, de prendre decisions, de governar-se internament. És un tipus d'economia que ha de tenir vocació col·lectiva al darrere, tant pel que fa com per com ho fa. Per tant, diria que una de les diferències de l'emprenedoria social dins del corrent de l'economia solidària amb els altres corrents és que en el nostre cas el *com* és tant o més important que el *què*. Una de les característiques de l'economia solidària és el fet que el *com* i el *què* han d'anar plegats. Que ha de tenir coherència en tot el que fa i que creu molt en la col·lectivitat i en la comunitat. Per tant, és difícil de conceptualitzar.

No us sembla que s'abusa de la figura de l'emprenedoria per evitar afrontar les deficiències del sistema?

He treballat molts anys en el camp de l'emprenedoria i sóc una gran defensora de la gent emprenedora. He escrit sobre emprenedoria, i alhora, durant tots aquests anys que fa que m'hi dedico, sempre he dit que: 1) compte amb pensar que l'emprenedor (en masculí) és la solució a tot el desgavell que tenim muntat; 2) no tothom vol ni pot emprendre una activitat econòmica ni disposa de les condicions necessàries per a fer-ho. No hi havia hagut mai tanta emprenedoria per necessitat com ara, i això està posant la gent en unes condicions de molta feblesa i molta vulnerabilitat. S'ha d'anar amb compte, ja que el missatge es bombardeja des dels mitjans de comunicació i la tendència és enviar idees molt individualistes, molt en el sentit que la gent es busqui la vida pel seu compte, es reinventi. És un missatge que va encaminat a culpabilitzar qui no se'n surt, qui no és capaç de reinventar-se.

Com ha anat LabCoop fins ara?

L'evolució fins ara ha estat molt positiva. Amb algunes coses que nosaltres preveïem, molt millor; en d'altres, no tant, i en d'altres s'avança, però costa. LabCoop té tres línies d'activitat bàsica. La primera és el "cotreball",

que va molt bé, però som conscients que això és així perquè el laboratori cooperatiu s'ubica on s'ubica (a la cantonada del costat no seria el mateix). Un dels grans valors del laboratori cooperatiu és que és emplaçat en un entorn que li dóna molt de valor: per la gent que hi ha, pels projectes que s'hi creen, pel que s'hi genera, per les activitats que s'hi fan, per la possibilitat de generar coses noves. I podem dir que va molt bé perquè la gent valora molt l'espai en conjunt. També penso que el laboratori cooperatiu és un imant per a gent que després s'acaba instal·lat aquí.

Després hi ha una línia que té més a veure amb la generació de coneixement i amb la formació, i aquesta va molt a poc a poc, i aquí encara hi tenim molt de recorregut per fer i per millorar. Sí que es veritat que percebem que hi ha interès per veure què diu el discurs de l'economia solidària i també detectem que LabCoop pot ser generador de continguts.

I l'última línia, que és la que més ens està sorprenent, és la d'acompanyament de projectes per una banda, i per l'altra, d'acompanyament i la consultoria en el camp de l'emprenedoria social. El camp d'acompanyament a projectes és difícil, i no pas perquè no tinguem demanda, ja que n'hi ha moltíssima, sinó perquè no hi ha la possibilitat de pagar el que costa. De moment no volem dependre de cap subvenció ni de cap línia de finançament externa ni de cap patrocini, però no tenim la capacitat de donar resposta a aquesta demanda que existeix i que significa que cada setmana passen per aquí dos o tres projectes de persones que necessiten acompanyament, i nosaltres les podem ajudar només fins allà on podem. Entreu al web de LabCoop: www.labcoop.coop. ■

Com és el cor de les empreses?

Alba Gómez
L'Apostrof, Sccl

Fins al 15 de novembre la Xarxa d'Economia Solidària (XES) posa en marxa la campanya "Ensenya el cor", que servirà perquè desenes d'organitzacions que practiquen els valors de l'economia solidària mostrin la seva manera de treballar compromesa i responsable. Per fer-ho, podran confeccionar el balanç social, una eina amb sis anys d'història que permet a les empreses descriure i mesurar les seves aportacions socials, laborals, professionals i ecològiques fetes al llarg d'un exercici.

Per conèixer millor aquesta eina i els beneficis que reporta a les empreses i a la ciutadania, parlem amb Jordi Ribas, membre de la XES i responsable de la campanya "Ensenya el cor".

-Com explicaries el balanç social a algú que no n'ha sentit a parlar mai?

El balanç social és un qüestionari dissenyat per mesurar l'impacte social i ambiental de les organitzacions al llarg d'un exercici; complementa el balanç econòmic comptable. Inclou un qüestionari amb una sèrie d'indicadors distribuïts en sis capítols: democràcia, igualtat, medi ambient, compromís social, qualitat laboral i qualitat professional.

-Quin objectiu perseguia la XES quan va crear, l'any 2006, el balanç social?

Teníem la necessitat de visibilitzar les actuacions socialment responsables de les empreses de l'economia social i solidària, moltes cooperatives però no exclusivament. Volíem implementar una eina de transformació per promoure models econòmics socialment responsables, basats en la transparència i la confiança, des d'una perspectiva inclusiva i, al mateix temps, crítica.

-A què et refereixes exactament quan parles d'eina "transformadora"? I en què es diferencia d'altres eines d'auditoria de la responsabilitat empresarial?

El balanç social és una eina transformadora, i alhora innovadora,

Jordi Ribas.

perquè dóna rellevància a aspectes de l'activitat econòmica de les empreses que el model capitalista ha menystingut sistemàticament, com els impactes socials i ambientals. És diferent d'altres instruments de mesura de la Responsabilitat Social de les Empreses (RSE) perquè el balanç social avalua temes tabú com el grau de democràcia o de qualitat laboral, i perquè és fonamentalment autoaplicat, senzill, pràctic i operatiu; s'allunya dels models d'auditoria tradicionals, que no qüestionen ni la propietat ni el poder de l'empresa en mans de l'empresari capitalista, i que són més feixucs i complexos d'elaborar.

-Què és per a tu la responsabilitat social d'una empresa?

La RSE és una disciplina que tracta de mesurar, aprofundir i minimitzar els impactes socials, ambientals i econòmics de l'activitat de les empreses i altres organitzacions. La RSE no mesura el compliment de la llei, si no tot allò que va més enllà d'aquesta i que, per tant, és voluntari. La RSE implica un esforç de transparència i mira d'incidir en la confiança entre l'organització i els seus grups d'interès com les persones clientes, les treballadores, les proveïdores, les prescriptores, etc.

Fins al 15 de novembre podeu "ensenyar el cor"

Queda poc més d'un mes perquè finalitzi la sisena edició de la campanya "Ensenya el cor", que servirà perquè les organitzacions confeccionin el balanç social de l'exercici 2012. De moment, ja l'estan fent una trentena d'empreses molt diverses i es preveu que el 15 de novembre, data de finalització de la campanya, s'haurà superat àmpliament aquesta xifra. Qualsevol empresa pot fer el balanç social, sigui cooperativa, societat limitada, persona empresària autònoma, associació, fundació... La seva confecció és molt senzilla: una vegada recollides les dades, en unes hores es poden emplenar els trenta-tres indicadors seguint els passos que se suggereixen al web de l'eina: www.bsxes.org. Enguany, la XES posa a disposició de les organitzacions que fan el balanç social un servei d'atenció personalitzada. Per resoldre qualsevol dubte cal contactar amb Jordi Ribas a través del telèfon 619284572 o de l'adreça de correu electrònic jordi@bsxes.org.

-Quina utilitat té per a una cooperativa, per exemple, fer el balanç social?

Té una finalitat doble: d'una banda, li aporta elements de millora contínua en l'impacte social i ambiental de la seva activitat econòmica i, d'altra banda, dóna visibilitat a les seves actuacions socialment responsables. Per a unes empreses amb principis i valors com les cooperatives totes dues coses els són bàsiques. A part, contribueixen a millorar la posició de la cooperativa en el mercat, perquè guanyarà en prestigi social i, probablement, també en eficàcia.

-I per a les persones consumidores individuals, per a què serveix?

Els permet identificar aquelles

empreses compromeses amb la societat i respectuoses amb el medi ambient i, per tant, els aporta criteris per exercir un consum més responsable i conscient. No oblidem que les empreses que fan el balanç social poden rebre un segell de la XES que ho acredita.

-Quines conclusions es poden extreure dels balanços agregats que s'han fet al llarg d'aquests anys?

La consolidació de l'eina de balanç social ens permet, per primera vegada, tenir dades generals contrastades sobre el sector de l'economia solidària, format bàsicament per cooperatives, associacions, fundacions, empreses d'inserció i algunes societats mercantils. Segons els resultats del darrer balanç social agregat, les organitzacions que fan el balanç social tenen un grau de transparència elevat i un percentatge gairebé paritari de càrrecs ocupats per dones (45%), per sobre de la mitjana del teixit econòmic català. Una altra dada rellevant és que aquestes empreses van generar un 7,5% més de contractes laborals que en l'exercici anterior.

-Pots posar-nos alguns exemples dels aspectes que mesura el balanç social?

El qüestionari de balanç social està format per trenta-tres indicadors, com ara el grau de participació en els processos de presa de decisions de l'organització, la transparència pressupostària, la igualtat salarial entre homes i dones, el consum d'aigua i d'energia, la contribució en la construcció del mercat social, la participació en xarxes i moviments socials, la salut laboral, l'estabilitat laboral o la creació d'ocupació, entre altres.

-Què ha canviat des de 2006 fins avui en les organitzacions que han fet balanç social?

Sobretot el context. La crisi i les retallades es produeixen en un context de crisi de valors i de confiança profundes en un sistema econòmic injust, destructor del medi ambient i generador de grans desigualtats socials. A més, el sistema polític cada cop és més

"Digue'm què mesures i sabré què t'importa".

Una organització que consideri important l'estalvi energètic, la igualtat entre homes i dones o prestar suport a causes socials ha d'avaluar amb regularitat en quin grau està aconseguint aquests objectius per poder millorar. Però, per què és interessant fer aquesta avaluació a través del balanç social? Ho expliquen Anna Fernández, Helga Rovira i Raimón Gassiot, membres d'organitzacions compromeses amb aquesta eina de responsabilitat social de la XES.

Anna Fernández, responsable de Campanyes de Setem

Per a SETEM, confeccionar el balanç social suposa un aprofundiment en el coneixement, una millora de l'entitat i una aposta per una eina que creiem que enforteix l'economia social i solidària. El balanç social permet, més enllà de les auditories econòmiques que fem cada any, obtenir un diagnòstic dels impactes socials i ambientals de la nostra activitat, fer un seguiment de l'evolució de la nostra democràcia interna i detectar els punts febles hem de millorar per consolidar l'equitat en les nostres dinàmiques de treball. Creiem que és una eina fonamental per mostrar a la societat que existeix un altra manera de fer empresa i de gestionar l'economia, una realitat imprescindible en l'actual context de crisi. Aquesta economia social i solidària, en què les persones i els valors se situen en el centre de l'activitat econòmica, es configura, segons el nostre parer, com a única solució social viable.

corrupte i s'allunya més de la ciutadania. En canvi, les entitats de l'economia social i solidària han aconseguit resistir la crisi millor que les empreses mercantils i apareixen, entre els sectors més dinàmics de la societat catalana, com un far que il·lumina una manera millor de fer empresa i de fer economia, i com un port on trobar recer individual, com a lloc on treballar, consumir o estalviar.

-Com imagines el futur del balanç social?

El balanç social vol promoure i

Helga Rovira, sòcia de la corredoria d'assegurances ètiques ARÇ cooperativa

El balanç social ens ajuda a prendre consciència d'aspectes molt diversos al voltant del medi ambient, l'entorn econòmic i social, les persones i els processos de la nostra organització i a compartir-ne l'avaluació i el debat amb altres organitzacions afins. A Arç partim d'uns principis cooperatius i d'uns valors que donen sentit a la nostra organització, i alhora, ens distingeixen respecte d'altres empreses del mateix sector. L'aprofundiment i el seguiment dels valors que ens planteja el balanç social contribueix a detectar els nostres punts febles i a prendre mesures per millorar-los. Esperem que el volum i el prestigi que vagi adquirint el balanç social, que compartim amb la resta d'organitzacions de la XES, ens ajudi a prescindir d'eines menys genuïnes com la Responsabilitat Social Empresarial.

Raimon Gassiot, soci de la cooperativa de finances ètiques COOP57

L'elaboració del balanç social és, en primer lloc, un exercici de transparència davant els nostres socis i la societat en general. La transparència és un dels nostres principis fonamentals i el balanç social és una bona eina per practicar-la. Aquesta eina també ens ajuda a visualitzar i a ser conscients de quin impacte genera la nostra activitat, ens permet identificar fortaleeses i debilitats i treballar per millorar. Per últim, des de Coop57 creiem que el balanç social també pot esdevenir una eina per fer el seguiment de les nostres entitats sòcies.

consolidar un model socioempresarial basat en la cooperació, la democràcia i el bé comú en lloc de la competitivitat, la jerarquia i el lucre. Es tracta de traslladar al món empresarial els valors revolucionaris de la democràcia, la llibertat i la justícia: empreses més participatives, no subjectes a la dictadura dels mercats financers ni a la tirania del màxim benefici, i més justes en els camps social, ambiental i econòmic. Contribuir qualitativament i quantitativament a aquest objectiu és el gran repte de futur del balanç social de la XES. ■

Un somni cooperatiu per a la nova Catalunya

Jordi Garcia Jané

www.economiasolidaria.cat

El cooperativisme és una de les principals innovacions socials de l'edat contemporània. Com no podia ser d'altra manera, no va sorgir d'un dia per l'altre. La primera cooperativa no es va crear pas a Rochdale el 1844, sinó que com a mínim des del 1760 ja s'havien format desenes de cooperatives a Anglaterra, Escòcia i França. Les classes populars estaven fabricant una nova eina per a resoldre llurs necessitats, i això provocava que els primers prototips cooperatius, rudimentaris encara, visquessin pocs anys. Els principis cooperatius no han estat tampoc "donats", a manera de Taules de la Llei de Moisès, pels pioners de Rochdale. A la cadena hi han més baules i totes són importants. Uns anys abans, cap al 1830, el francès Philippe Bouchez ja havia redactat unes pautes sobre com havien de funcionar les cooperatives. L'èxit posterior de la cooperativa de Rochdale va fer que les noves imitessin els seus criteris (inspirats alhora en els de Philippe Bouchez i els de Robert Owen). Aquests criteris, amb el temps, s'anomenarien principis cooperatius. Els criteris rochdalianos serien polits, més tard, per noves generacions de cooperativistes, ja agrupats en l'Aliança Cooperativa Internacional, per donar lloc als set principis cooperatius que coneixem, els formulats pel Congrés de l'ACI que va tenir lloc a Manchester el 1985. Amb això vull assenyalar que la tecnologia cooperativa destil·lada en els principis cooperatius és fruit d'un llarg procés d'assaig-error protagonitzat per milions de persones anònimes al llarg de més de dos-cents anys. Acumulen, doncs, molta saviesa sobre la millor manera de fer funcionar una organització democràticament i fraternalment, i per això es poden aplicar a altres comunitats humanes. Ara us proposo que els apliquem al futur del nostre

país; potser ens donaran pistes sobre quina nova Catalunya sobirana val la pena que construïm.

Primer principi: adhesió voluntària i oberta

"Les cooperatives són organitzacions voluntàries, obertes a totes les persones capaces de fer servir els seus serveis i disposades a acceptar les seves responsabilitats de ser soci sense discriminació política, religiosa, racial o sexual" De la redacció d'aquest principi, en destaquen, al meu entendre, dos conceptes clau: el de "portes obertes" i el de no-discriminació. En el contenciós que la majoria del poble català mantenim amb l'Estat espanyol, "portes obertes" significa dret a "donar-nos de baixa", és a dir, dret a l'autodeterminació, mentre que "no-discriminació" vol dir que una Catalunya independent continuaria sent un país d'acollida i de barreja, una societat oberta, in-

clusiva i acollidora, tant si un ve de Badajoz, de Gàmbia o de l'Equador.

Segon principi: gestió democràtica per part dels socis

"Les cooperatives són organitzacions gestionades democràticament pels socis, els quals participen activament en la fixació de polítiques i la presa de decisions. Les persones elegides per representar i gestionar les cooperatives són responsables davant els socis" Aquest principi ens parla d'una democràcia entesa com a democràcia participativa, com l'articulació de formes de democràcia directa amb altres de democràcia representativa, en què els polítics electes rendeixen comptes i compleixen els seus compromisos envers els electors, si no volen ser revocats.

Tercer principi: participació econòmica dels socis

"Els socis contribueixen equitativament al capital de les seves cooperatives i

ARXIU

ARXIU

el gestionen de manera democràtica. Almenys una part d'aquest capital és propietat comuna de la cooperativa. Usualment reben una compensació, si n'hi ha, limitada sobre el capital entregat en condició de soci. Les persones associades designen els excedents a totes o alguna de les finalitats següents: el desenvolupament de la cooperativa, el benefici del soci en proporció a les seves operacions amb la cooperativa i el suport a altres activitats aprovades pels socis"

Trasplantant el principi a Catalunya, hi trobo rellevants tres conceptes: la contribució equitativa al capital, la gestió democràtica d'aquest i la creació d'un patrimoni col·lectiu i irrepartible. Em suggereixen una fiscalitat redistributiva, per mitjà de la qual qui més té més haurà de pagar, i la persecució del frau fiscal (poca broma: 16.000 milions d'euros; el 37% del frau de tot l'Estat espanyol); la necessitat d'instituir formes de democràcia econòmica (tant a les empreses com en la política econòmica), i la reversió de les privatitzacions per crear una bona xarxa d'empreses i serveis públics, alguns de gestió estatal, i d'altres, de gestió cooperativa.

Quart principi: autonomia i independència

"Les cooperatives són organitzacions autònomes d'autoajuda gestionades pels seus socis. Si signen acords amb altres organitzacions, incloent-hi els governs, o si aconsegueixen capital de fons externes, ho fan en termes que n'assegurin el control democràtic i

mantinguin la seva autonomia cooperativa"

Llegint aquest principi, penso de seguida en el deute extern i en la Unió Europea. Catalunya no serà un país sobirà si no ho és també econòmicament. Mentre una de les partides més importants del pressupost de la Generalitat sigui pagar el deute i els interessos d'aquest, mentre les grans directrius de la nostra política econòmica les dictin els lobbies financers i empresarials europeus i el gran capital alemany, no serem mai un país sobirà. Recuperar la sobirania ("l'autonomia cooperativa") passa per reestructurar el deute, deixant de pagar la part que sigui il·legítima, i passa també per abandonar la política neoliberal de la Unió Europea.

Cinquè principi: educació, formació i informació

"Les cooperatives proporcionen educació i formació als socis, als representants escollits, als directius i als treballadors perquè puguin contribuir de manera més eficaç al seu desenvolupament. Informen el gran públic, especialment la gent jove i els líders d'opinió, de la naturalesa i els beneficis de la cooperació"

Històricament, el moviment cooperatiu ha concedit una gran importància a l'educació, tal com ho va fer la Segona República. La futura República Catalana també haurà d'atorgar un paper clau a l'educació, entesa com el desenvolupament integral de les persones. No construirem un país millor si no ens fem persones millors.

Sisè principi: cooperació entre cooperatives

"Les cooperatives serveixen als seus socis de la manera més eficaç possible i enforteixen el moviment cooperatiu treballant conjuntament mitjançant estructures locals, regionals i internacionals"

Ser independents significa, també, escollir lliurement les interdependències. Catalunya ha d'"intercooperar", d'igual a igual, amb la resta de pobles de l'Estat espanyol i del món. Naturalment, aquesta intercooperació ha de ser encara més intensa amb els països amb els quals compartim llengua, cultura i una bona part d'història: el País Valencià, les illes Balears i Pitiüses, la Franja de Ponent, Andorra, la Catalunya Nord i l'Alguer. I si algun dia ho desitgen, haurien de saber que la Catalunya independent els mantindrà sempre les "portes obertes" per construir junts un futur compartit en el grau que cada país democràticament triï.

Setè principi: interès per la comunitat

"Les cooperatives treballen per aconseguir un desenvolupament sostenible de les seves comunitats mitjançant polítiques aprovades pels seus socis"

Naturalment! Si volem una Catalunya lliure, és perquè ens serà més fàcil construir una Catalunya més justa i més sostenible.

Aquest és, si fa no fa, el país que en sortiria si hi apliquéssim els principis cooperatius. És un somni cooperatiu per a la nova Catalunya. ■

català i empresa ja estàs al dia?

Han d'estar disponibles almenys en català: les invitacions a comprar, les informacions de caràcter fix (senyalització, cartells, llistes de preus exposades al públic a l'interior o exterior del local, etc.), els contractes d'adhesió, amb clàusules tipus, normats i les condicions generals, la documentació contractual, els pressupostos, els resguards de dipòsit i les factures i altres documents que facin referència o que derivin dels anteriors.

S'han d'etiquetar, almenys en català, les informacions necessàries per al consum, l'ús i el maneig adequats dels béns i serveis i les dades obligatòries relacionades directament amb la salvaguarda de la salut i la seguretat.

Els consumidors han de poder ser atesos oralment i per escrit en la llengua oficial que escullin.

informa-te'n!

PUNT D'ATENCIÓ A L'EMPRESA

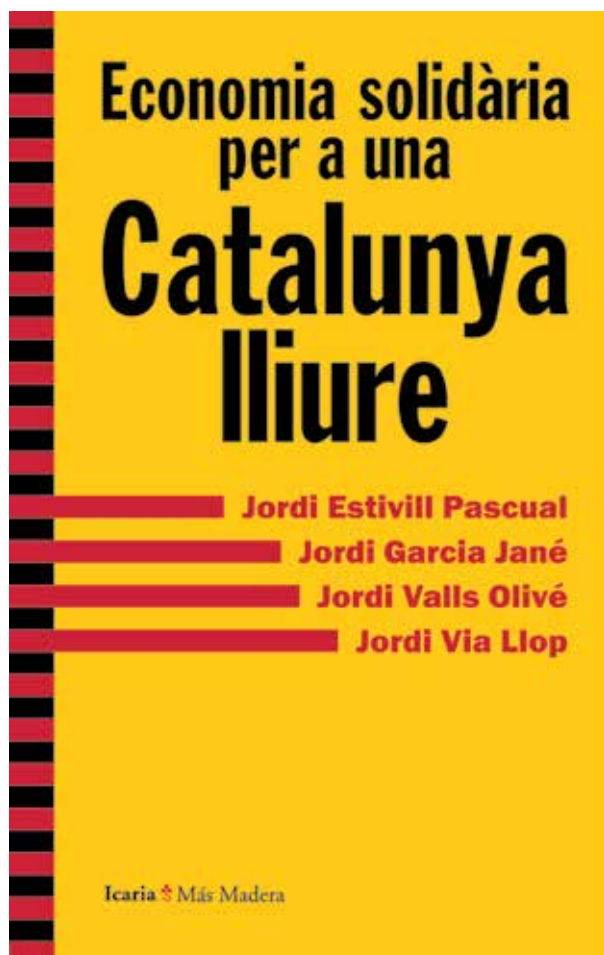
<http://www.gencat.cat/llengua/puntempresa>
+34 93 567 10 25

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General de Política Lingüística

Economia solidària per a una Catalunya lliure

Montse Pallarès
Ex-libris, SCCL

ESTIVILL, J., GARCIA, J., VALLS, J., VIA, J.
Economia solidària per a una Catalunya lliure.
Barcelona: Icaria, 2013. Más Madera.

Economia solidària per a una Catalunya lliure és el darrer títol que han publicat conjuntament l'editorial Icaria i la Xarxa d'Economia Solidària (XES). La idoneïtat de treure al mercat editorial català un llibre de les característiques del que ens ocupa és ben clara —deixant de banda la profunditat o no de les seves tesis—, ja que, fins ara, no hi havia res de semblant que poguéssim trobar a les nostres llibreries o biblioteques.

L'assaig *Economia solidària per a una Catalunya lliure* té uns quants mèrits. En primer lloc, palesa l'existència d'una via independentista catalana preocupada per aconseguir que hi hagi un altre món possible, real, present, solidari; un món que ja existeix i del qual no cal inventar-se'n ni els paràmetres, ni les coordenades, ni el color del cel. I és aquí on el text és més brillant i on s'encerten les puntades.

La gran fita dels autors de l'assaig (la casualitat —o l'atzarós destí?— ha volgut que tots quatre es diguin Jordi) és posar sobre la taula una realitat política a casa nostra que considera que la independència de Catalunya és tan important com el model de país que es vol assolir. Els autors posen els fonaments per a la construcció i la consolidació d'un discurs independentista d'esquerres vinculat a l'economia social i solidària. Una tesi per defensar l'emancipació nacional estretament lligada a les pràctiques d'una economia social i solidària i a la coherència ideològica: "Moltes pràctiques de l'economia solidària podrien conformar l'embrió d'un altre sistema econòmic: més equitatiu, democràtic, solidari i sostenible que el capitalista", ens diuen. El gran defecte de l'assaig és que —a diferència del sembla quan es comença a llegir el llibre— no

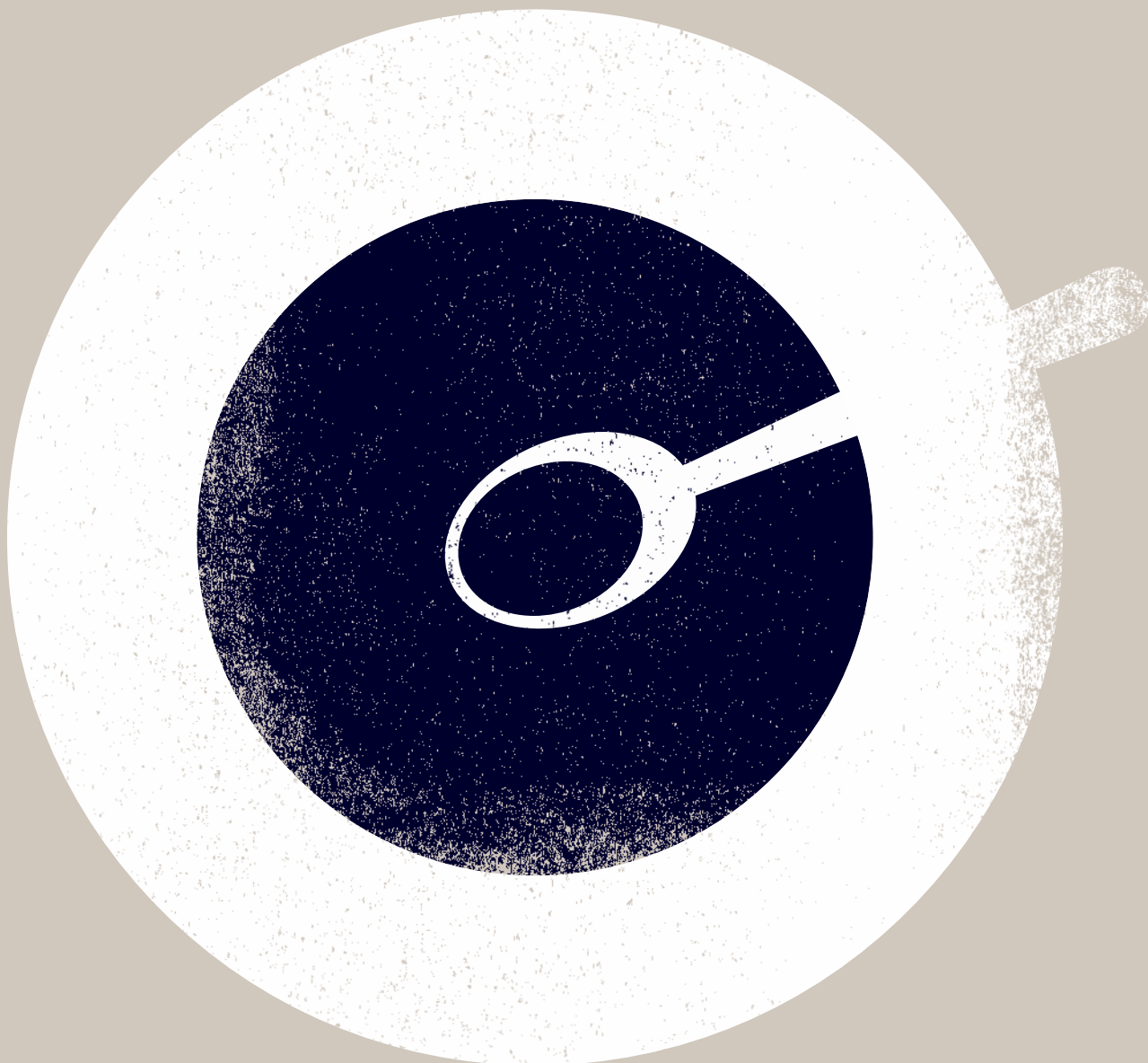
presenta una relació clara dels vincles existents entre l'independentisme o emancipació dels pobles i l'economia social i solidària; i falla en els moments en què intenta justificar-los històricament, per manca de documentació adequada i de rigor històric. Així, els capítols segon i quart esdevenen, en bona part, un exercici d'hermenèutica inextricable en què s'agafen dades inconnexes i es donen arguments pocs consistents.

En canvi, els capítols primer i tercer són totalment reeixits. El primer explica què és i com funciona l'economia social i solidària: "Aquell conjunt de pràctiques econòmiques —de producció, comercialització, consum, crèdit, moneda, gestió de recursos i distribució dels excedents— que persegueixen satisfer les necessitats de les persones en comptes de maximitzar el benefici econòmic, s'organitzen de manera democràtica i actuen amb responsabilitat social." I al capítol tercer es parla de la situació actual de l'economia social i solidària a casa nostra, i es posen diversos exemples que són significatius i representatius, tant pel que fa al moviment com al catalanisme, entre els quals hi ha la XES i cooperatives com ara La Fageda, L'Olivera i la cooperativa de serveis financers COOP57 (un veritable exemple de cooperativa amb voluntat de transformació social) i el grup cooperatiu Ecos.

El valor d'aquest assaig rau en la seva idoneïtat i en el fet que inaugura una bibliografia necessària sobre el tema, així com en les vint propostes concretes del capítol cinquè, malgrat que trobem a faltar propostes més concretes sobre l'economia reproductiva i que les cures i les propostes sobre sobirania financera ens semblin una mica massa naïfs. ■

FUNDACIÓ
BANC DELS ALIMENTS
BARCELONA

+130.000
beneficiaris

La Fundació Banc dels Aliments de Barcelona és una entitat benèfica, independent i sense ànim de lucre que des de l'any 1987 lluita contra el malbaratament alimentari i la fam d'aquí, recuperant excedents d'aliments consumibles però no comercialitzables de la indústria alimentària, l'agricultura i el comerç. Fent-los arribar a qui més ho necessita del nostre entorn a través d'una xarxa d'entitats benèfiques. **Ho donem tot contra la fam d'aquí. Ajuda'ns.**

www.bancdelsaliments.org / info@bancdelsaliments.org / Tel 93 346 44 04

L'Esport: en contra i a favor

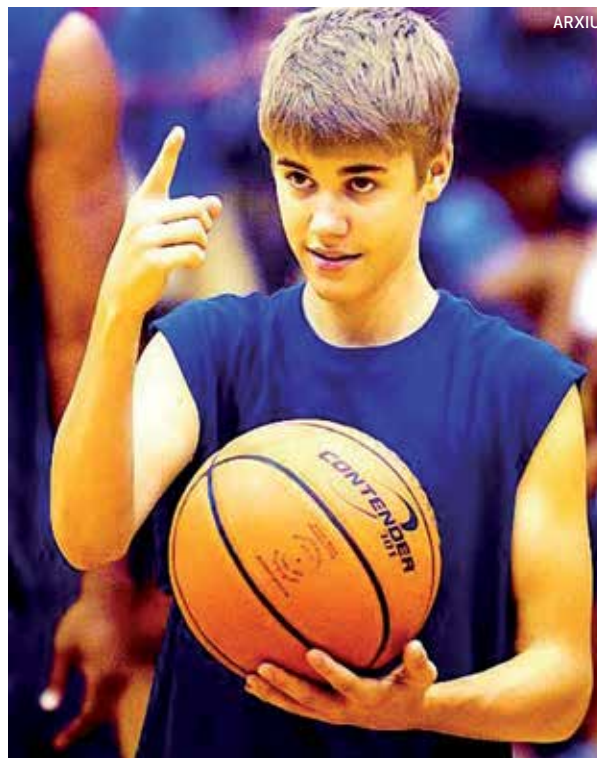
Esteve Puigferrat i Aguilar

A **La Vanguardia** del 17 de setembre de 2013 es publicava una carta en què un subscriptor lamentava que un futbolista cobri diàriament 46.575 euros. És evident, com deia l'autor de la carta que aquestes remuneracions desproporcionades constitueixen la pitjor cara de l'esport i són una dubtosa contribució a la societat. Un conegut meu m'explicava que l'import dels ingressos diaris d'aquest futbolista és semblant al que a ell li queda per pagar d'hipoteca, una xifra que cobrirà en 1.825 dies —cinc anys— a raó de 900 euros mensuals.

L'antítesi, i en certa manera una compensació a aquests exemples negatius per als valors socials que provenen de l'esport d'elit i altament mercantilitzat hauria de venir, justament, de l'esport mateix. Aquesta carta m'ha fet pensar, per contraposició, al contingut d'una de les ponències a les que vaig assistir a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent d'enguany. En el marc de les XXVIII Jornades sobre Cooperativisme, el periodista Rossend Sanglas Ramon, va exposar la ponència **Gestió democràtica i civisme a l'esport**, en la que vaig tenir ocasió de conèixer programa *Fem equip*, de Cooperativa 70 i la Fundació FC Barcelona, orientat a sistematitzar i orientar la dimensió educativa de les entitats de l'esport base.

A través del contingut d'aquesta classe, vaig tenir oportunitat de copsar fins a quin punt l'esport pot ser un àmbit de formació de ciutadans i d'educació integral d'infants i joves, sempre que sigui un objectiu explícit i realment prioritari de les entitats i de tots els que en formen part: nens i nenes, les famílies, els entrenadors i els directius.

Un dels seus exemples girava entorn d'una jugadora de bàsquet que en el camp ho feia molt bé però que no complia ni amb la disciplina que li marcava l'entrenador, ni amb el treball en equip. Se li van fer les advertències que si no canviava

d'actitud no jugaria... El pare de la criatura molt enfadat els va demanar el perquè d'aquest avis. I que tenia clar que si no jugava la seva filla perdrien sempre els partits. Se li va recordar el pacte fet en inscriure-la i que no era una cosa per tenir sobre el paper sinó per formar persones. Tornant al conegut meu d'abans, que davant de l'escrit es lamentava que d'una hipoteca en la que li quedava pendent una quantitat semblant, pagant uns 900 euros cada mes, tardarà cinc anys a poder treure's aquest "poll" de sobre.

La diferència: el futbolista cobra **cada dia** el que per a l'hipotecat per redimir el seu deute (sempre i quan no li apugin els interessos) necessitarà 1.825 dies (5 anys x 365 dies). Com es menja que dues persones hagin de fer un esforç tant "bestial" que per reunir aquesta quantitat, la diferència sigui de 1.824 dies?

Tenint en compte el lema de: "L'important és participar, i no pas guanyar", l'important és formar persones disciplinades que treballin en equip. ■

Col·lecció Cooperativistes Catalans

21

ROTGER I DUNYÓ, Agnès Joan Ventosa i Roig

Col. Cooperativistes Catalans, 21
Ed. Fundació Roca i Galès amb Cossetània Edicions

Altres títols de la col·lecció

1. GAVALDÀ, Antoni
Josep M. Rendé i Ventosa	8. PLANA I GABERNET, Gabriel
Josep Roca i Galès	15. VALLÉS I MARTÍ, Josep Maria
Josep Cabeza i Coll
2. ANGUERA, Pere
Antoni Fabra Ribas	9. COMAS I CLOSAS, Francesc
Leonei Soler i March	16. SERRANO I BLANQUER, Jordi
Joan Salas Antón
3. CASANOVES I PRAT, Josep
Josep Lladó i Quintana	10. POMÉS, Jordi
Salvador Pagès Inglada	17. GARAU ROLANDI, Miguel
Joan Peiró i Belis
4. JIMÉNEZ NAVARRO, Àngel
Sants Boada i Calsada	11. AUDÍ, Pere - ORESANZ, Toni
Joaquim Llorens Abelló	18. BOSCH I CUENCA, Pere Jaume
Rossich i Bassa
5. FERRER I GIRONÈS, Francesc
Joan Tutau i Vergés	12. BOSH I CUENCA, Pere
Pere Dausà i Arxer	19. PIÑANA EDO, Marcel·li Joan
Mestre i Mestre
6. VICEDO RIUS, Enric
Enric d'Hostalric i Colomer	13. DUCH PLANA, Montserrat
Micaela Chalmeta	20. HERNANDEZ BENAVENTE,
Santos
Josep Espriu i Castelló
7. GAVALDÀ, Antoni
Benet Vigo i Trulls	14. SUÑÉ MORALES, Jordi Miquel
Mestre i Avinyó	

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Aragó, 281, 1r 1a - 08009 Barcelona
Tel. 932 154 870 - Fax 934 873 283 - www.rocagales.cat

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS
Aragó, 281, 1r-1a. 08009 Barcelona
Tel. 932 154 870 Fax: 934 873 283
www.rocagales.cat
fundacio@rocagales.cat

cooperació
CATALANA

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Entitat _____
Nom _____ Cognoms _____
Adreça _____
Codi postal _____ Població _____
Telèfon _____ Fax _____
Correu electrònic _____ Web _____

☐ Desitjo subscriure'm fins nou avís a la revista Cooperació Catalana

Preu subscripció anual (11 núms.) 30 €

Forma de pagament

☐ Transferència cte. núm: 2100-3014-76-2500018353

☐ Xec bancari adjunt a nom de: FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

☐ Domiciliació bancària: Nom titular: _____
Entitat bancària: _____
Núm. compte: _____

Entitat

Oficina

DC

Núm. de compte

Quan les coses es foten malament

Santos Hernández

Sembla que no tinguin sortida. Per on sortiran?

Imaginem per un moment que el govern espanyol es creu sincerament totes aquestes galindaines de les majories silencioses, i que es pensa, de debò, que els independentistes som quatre gats mal avinguts i que la Catalunya real, la veritable, no vol separar-se d'Espanya. Ells diuen que ho creuen així, oi?

Si de debò s'ho creguessin, la solució, vista des de fora, la tindrien molt fàcil. El govern espanyol autoritzaria la realització d'un referèndum, d'una consulta, o com volguéssiu dir-ne, i com que el bon poble català acudiria a les urnes, massivament, a votar "No" i a dir que vol continuar, pels segles dels segles, pertanyent a Espanya, el problema s'hauria acabat. I aquí pau i després glòria.

Tanmateix, encara que fossin prou intel·ligents com per fer-ho així, encara que volguessin fer-ho, no poden.

No fa gaires dies, un comentarista anglès escrivia que el partit espanyol que gosés autoritzar que el poble català realitzés una consulta democràtica sobre la seva independència, suscitaria en Espanya una indignació pública de tal categoria, que aquest partit perdria, sense remissió, les properes deu eleccions. Doncs, mira, ben podria ser.

No parlem ara dels quaranta anys de Franco: no cal. Adonem-nos, però, que, també després de Franco, tots els successius governs d'Espanya, de qualsevol color, han procurat fomentar entre el poble espanyol una sèrie d'idees força concretes. Mirem-nos-les.

Primera, que Espanya és una realitat superior, sagrada, i que no sentir-se'n membre és una actitud antipatriòtica, pràcticament de renegats. Fins i tot antinatural.

Segona, que la cultura catalana i l'idioma català són coses artificials, innecessàries, i que el que és lògic i natural és parlar i escriure en castellà sempre.

Tercera, que a Catalunya hi ha gent catalana i gent vinguda de fora, que no és catalana. És a dir, que a la Via Catalana no hi havia gent que parlava castellà, ni gent que no havia nascut a Catalunya, ni gent els quals pares havien nascut fora de Catalunya.

I quarta, que, com que els catalans (en aquest aspecte sí, tots els qui viuen a Catalunya són catalans) som molt més rics que la resta dels espanyols, és lògic que el 43% dels impostos que paguem sigui dedicat a d'altres zones de la península i que no se'ns realitzin més que el 35% de les obres d'infraestructura (ferrocarrils, carreteres) contra-ctades.

I, amb tants anys de matxucar-lo amb la mateixa cançó, el poble espanyol ha acabat per creure's tot això. Fixeu-vos-hi: el PP, el partit del govern, en les passades eleccions ha obtingut una aclaparadora majoria absoluta, i les actuals previsions de vot semblen indicar que les properes les tornaria a guanyar. Doncs resulta que don Mariano i el seu partit han faltat a absolutament totes les seves promeses pre-electorals, i tots dos –el seu partit i ell mateix– estan sota sospita de corrupció. Però continuen tenint els vots. Continuen tenint els vots, suposo que perquè en l'únic en què s'han mostrat sempre fermes i han mantingut la seva paraula és en la seva enèrgica i total actitud de patriòtic espanyolisme, i en el seu menyspreu absolut per Catalunya.

Us imagineu, si també els fallessin en això?

No tenen sortida, no.

Per on sortiran? ■

Donació de llibres

1. CARRASCO, Carlos. *Introducción a una ecología política*. Madrid: Ediciones de la Torre, 1977.
2. CASTAÑO COLOMER, Josep. *Cooperativismo sanitario integral*. Barcelona: ELAIA, 1989.
3. DE CASTRO, Josué. *Geopolítica del hambre (1)*. Madrid: Labor, 1975.
4. El proyecto piloto de Haití. París: Unesco, 1951.
5. Els programes de recerca i desenvolupament de la Comunitat Econòmica Europea. 1990-1994. Barcelona: CIRIT, Generalitat de Catalunya, 1990.
6. ESTIVILL, Jordi. *Panorama de la lucha contra la exclusión social*. Ginebra: OIT, 2003.
7. GERMIGON, Bernard. *Procedimientos de elección y remoción de dirigentes sindicales*. Ginebra: OIT, 1977.
8. La información para el medio ambiente. Presente y futuro. Madrid: Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo, 1989.
9. La investigación universitaria en economía social en España. València: IUDESCOOP, 2004.
10. La missió de Servei Públic Audiovisual a la regió del Magreb i el Mashrek. París, Barcelona: Institut Panos de Paris - Observatori Mediterrani de la Comunicació (IPP-OMEC), 2012.
11. *Ley general de educación*. Vitòria: Magisterio Español, 1976.
12. Los datos de la economía social en la Comunidad Valenciana. València: CIRIEC-España, 1994.
13. PAZ CANALEJO, Narciso. *Concepto y evolución del cooperativismo de segundo y ulterior grado en la cooperación sanitaria*. Barcelona: Fundació Espriu, 1992.
14. SEGURA, Armando. *Crítica del Libro blanco y del Proyecto de ley de educación*. Barcelona: Nova Terra, 1970.
15. URGELL, Josep M. *Nova ordenació territorial, política i administrativa de Catalunya*. Barcelona: Pòrtic, 1975.

■ La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.

■ Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els 5.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.

■ Segueixen arribant nous llibres, i a fi d'obtenir l'espai necessari, hem cregut oportú fer una reestructuració de la biblioteca, retirant les obres de les quals disposem més d'un exemplar, i d'aquelles que no tracten específicament dels temes sobre els quals estem especialitzats.

■ Cada mes, la biblioteca de la Fundació Roca i Galès publicarà a Cooperació Catalana un llistat de quinze títols d'aquest tipus de material.

■ Aquests llibres podran ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.

■ Com obtenir aquests llibres:

- Cal demanar-los per telèfon o per fax a la bibliotecària en horari de la biblioteca.
- Durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
- Els llibres s'hauran de recollir a la Fundació Roca i Galès i prèviament s'haurà d'omplir una fitxa amb les dades personals.
- En cap cas no es podrà fer un ús comercial del material obtingut.
- Les peticions seran ateses per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DE LA

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Horari:

dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.

dimarts i dijous de 16 a 19 h.

Telèfon: 93 215 48 70

Fax: 93 487 32 83

a.e.: biblioteca@rocagales.cat

www.rocagales.cat

La Biblioteca de la Fundació Roca i Galès ha rebut de nou una extensa donació de llibres de temàtica cooperativista, economia social, medi ambient i altres, que ha incorporat als seus fons. Tot i això, té un considerable romanent que posa a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades. Cal convenir dia i hora amb la bibliotecària per venir a triar-los.

Retalls

Elisenda Dunyó

Aquest mes, hem escollit dues publicacions que formen part del conjunt de volums que SERVICOOOP va donar a la nostra entitat abans de l'estiu. Consta d'un nombrós grup de llibres i unes col·lecció de revistes i butlletins relligats.

Per il·lustrar aquestes publicacions, n'hem escollit dos exemplars característics, per reflectir la importància històrica d'aquestes en el món cooperatiu.

EL COOPERADOR COOPERATIVISTA

Volum I, núm. de l'1 al 130. De l'agost del 1905 al desembre del 1910
Barcelona

Publicació quinzenal escrita en llengua castellana, publicada per la Federació de Cooperatives de Catalunya i que abans es titulava *Revista Cooperativa Catalana*.

En volem destacar el número 1, el primer article del qual parla de l'anterior publicació i la seva història. Explica què pretenen amb el nou projecte i quins objectius volen assolir en la nova etapa. El títol ja és molt significatiu: "De dónde venimos y a dónde vamos". Per poder veure el llenguatge tan característic de l'època, en reproduïm un petit paràgraf literalment, sense traducció: "Conocido, pues, de dónde venimos, tocanos ahora decir a dónde vamos. Nuestro ideal no es modesto. Constituido, en parte, por el que en su día esbozaran los clarividentes «Zapadores» de la ciudad de Rochedale; en parte por las enseñanzas de la escuela de Nîmes, difundidas sin descanso por hombres como Gide, de Boyve, Fabre y otros [...] nuestro ideal se confunde con el de la más completa transformación social, soñada por los grandes reformadores modernos y, en cierto modo, presentida por los antiguos." L'article ocupa més de tres pàgines i està signada per la redacció. Al llarg de tot el volum trobem que la majoria de col·laboradors, que aborden temes molt diversos, són persones rellevants dins el món cooperatiu, com ara Miquel Renté, Joan Salas Anton (director de la publicació) o Antoni Fabra Ribas. Molts d'ells teoritzen sobre el cooperativisme, o descriuen la vida cooperativa d'aquell moment a determinats països europeus. Informen sobre legislació, ofereixen dades i xifres d'algunes cooperatives, es fan ressò dels actes celebrats per les diferents entitats i societats, etc. Cal destacar el número 72, que es dedica íntegrament a la Cooperativa La Flor de Maig i que inclou de manera extraordinària sis fotografies, un poema i els articles més destacats del Reglament i els Estatuts de la Cooperativa. ■

INFORMATIONS SOCIALES

Volum VI, núm. 9. Juny del 1923
Ginebra (Suïssa)

Revista en llengua francesa publicada per la Organització Internacional del Treball (OIT).

El butlletí forma part d'una col·lecció que va de l'any 1923 al 1933. Al sumari hi ha les diferents seccions, amb els encapçalaments següents: "El mercat de treball", amb els apartats "Les indemnitzacions a l'atur", "L'ocupació" i "La vida econòmica". A "Les condicions de treball" hi han els apartats "La durada del treball", "Les condicions de vida" i "La cooperació", el primer article del qual parla de les cooperatives de consum a França i n'analitza minuciosament l'evolució per demostrar el ràpid desenvolupament que va tenir durant aquells anys. En les dades que s'hi ofereixen veiem que en cinc anys es van crear mil cinc-cents vint-i-nou cooperatives més de consum a França. També es parla de les societats agrícoles, de la banca cooperativa a França i del progrés del *Magasin de Gros*. El butlletí acaba amb el calendari dels congressos que hi han pendants de celebració al món i amb la llista de publicacions de l'OIT. ■

La vostra **Senyera**
és el símbol més preuat.

Us presentem la
solució definitiva !

Protegiu-la i mostreu-la,
per les dues cares,
amb el nostre marc
exclusiu, fet a mida
pel vostre estendard. **EPA**

Informació i pressupostos
609 364236

